

Umeå universitet
Lärarhögskolan
901 87 Umeå

REVIDERAT VFU-AVTAL
2016-06-09

Sid 1 (6)

AVTAL FÖR DEN VERKSAMHETSFÖRLAGDA UTBILDNINGEN (VFU) INOM LÄRARHÖGSKOLAN LÄRARPROGRAM INKLUSIVE BILAGA.

1§ Parter

1 Parter i detta avtal är Lärarhögskolan vid Umeå universitet och Skolhuvudmannen. I fortsättningen benämns parterna Lärarhögskolan och Skolhuvudmannen. Varje skolhuvudman tecknar ett eget avtal med Lärarhögskolan vid Umeå universitetet.

2. Detta VFU-avtal förutsätter att arbetsmarknadens parter följer VFU-avtalet och dess intentioner i syfte att ge den lärarstuderande en utbildning av hög kvalitet.

2§ Definitioner

1. Med verksamhetsförlagd utbildning (VFU) avses den del av lärarutbildningen som enligt gällande examensbeskrivning genomförs i olika verksamhetsområden; förskola, förskoleklass och åk 1-3, åk 4-6, fritidshem, åk 7-9, gymnasieskola, vuxenutbildning, grundsärskola och gymnasiesärskola, inom relevanta kunskapsområden och ämnen.

2. Med lokal VFU-handledare avses i detta avtal lärare som handleder och bedömer den lärarstuderande i verksamhetsförlagd utbildning.

3§ Syfte och mål

1. Syftet med detta avtal är att reglera samarbetet mellan parterna kring den verksamhetsförlagda delen av lärarutbildningen. Målsättningen med samarbetet är att de verksamhetsförlagda delarna därigenom håller sådan kvalitet att de bidrar till att lärarutbildningens examensmål uppfylls. Samarbetet ska även främja kompetens- och verksamhetsutveckling hos båda parter.

2. Skolhuvudmannen har i samarbete med Lärarhögskolan genomförandeansvar för den verksamhetsförlagda delen av lärarutbildningen utifrån lärarutbildningarnas styrdokument.

4§ Förutsättningar för måluppfyllelse

1. Universitetet och skolhuvudmännen ska under april och oktober månad samråda och avtala om antal VFU-placeringar kommande termin. Lärarhögskolan kallar till samrådsmöte med skolhuvudmännen.

2. Skolhuvudmannen använder ett gemensamt administrativt system för att meddela den lärarstuderande om var placeringen skett, minst fyra veckor innan VFU-period. Undantag från att meddela fyra veckor innan gäller för skolhuvudmannen vid sena förfrågningar/beställningar.

3. Geografiska avstånd ska inte vara ett hinder för att delta i exempelvis handledarutbildning, handledarträffar och information inför kursstart då digital teknik kan användas.

5 § Särskilda åtaganden för Skolhuvudmannen

1. Skolhuvudmannen ansvarar för att de förskolor, fritidshem och skolor, där de lärarstuderande ska placeras, utser erfarna och legitimerade förskollärare/lärare till lokala VFU-handledare inom det verksamhetsområde och ämne där de studerande skall placeras. För lärarkategorier utan legitimationskrav gäller krav på godkänd utbildning.
2. Skolhuvudmannen ansvarar för den administrativa samordningen i den egna verksamheten av den verksamhetsförlagda lärarutbildningen för placering av lärarstuderande enligt följande process: Grundat i samrådsmötet med skolhuvudmännen enligt 4§p1 och utifrån Lärarhögskolans beställning, placerar Skolhuvudmannen lärarstuderande hos handledare vid respektive skola/förskola. En lärarstuderande skall under utbildningen placeras inom relevant verksamhetsområde och ämne. Lärarstuderande kan i förekommande fall placeras i par.
3. Skolhuvudmannen ansvarar för att den lärarstuderande får information av ledningen i den verksamhet där den lärarstuderande placerats om dess organisation, ledning, styrning och verksamhetsinnehåll.
4. På uppdrag av Skolhuvudmannen ansvarar lokal VFU-handledare för att den lärarstuderandes insatser får form och innehåll utifrån den verksamhetsförlagda utbildningens yrkesprövande funktion. Förutom att genomföra övningsundervisning ska de lärarstuderande även auskultera. Under utbildningens senare delar ska den studerande självständigt, under handledning, genomföra undervisning i alla relevanta ämnen/ämnedområden och utöva ledarskap i olika sammanhang. Lokal VFU-handledare dokumenterar antalet övningslektioner/pedagogiska aktiviteter och ansvarar för att insatserna följs upp och utvärderas tillsammans med den lärarstuderande.
5. På uppdrag av Skolhuvudmannen medverkar berörd lokal VFU-handledare med dokumenterat bedömningsunderlag inför universitetslärarens examination. Den lokala VFU-handledaren ansvarar tillsammans med skolhuvudmannen för att under pågående VFU meddela kursansvarig institution om studenter som löper risk att underkännas.
6. Skolhuvudmannen ansvarar för att verksamheten där den lärarstuderande genomfört VFU, efter överenskommelse ska vara tillgänglig i samband med exempelvis ämnesdidaktiska studier och insamling av data för självständiga arbeten.
7. Skolhuvudmannen ansvarar för att lokal VFU-handledare får möjlighet att genomgå handledarutbildning anordnad av Lärarhögskolan, förutsatt att samråd har skett om utbildningens förläggning i tid.
8. Rektor/Förskolechef vid skola/förskola där lärarstuderande placerats är skyldig att se till att dessa uppvisar registerutdrag ur Rikspolisstyrelsens belastningsregister. Kontrollen avser lärarstuderande inom förskoleverksamhet, skola och fritidshem.

6 § Särskilda åtaganden för Lärarhögskolan

1. Lärarhögskolan ansvarar, i nära samråd med Skolhuvudmannen, för övergripande administrativ samordning av den verksamhetsförlagda utbildningen.
2. Lärarhögskolan meddelar Skolhuvudmannen centralt VFU-periodernas tidsmässiga placering senast under april månad för kommande läsår.
3. Lärarhögskolan ansvarar för utbildning i det administrativa systemet.
4. Lärarhögskolan utser, för varje VFU-period, kursansvariga institutioner som i sin tur ansvarar för att utse universitetslärare som är erfarna och kompetenta inom den inriktning vilken de lärarstuderande gör sin verksamhetsförlagda utbildning.
5. I universitetslärarens åtaganden ingår att initiera kontakt, göra besök under lektion eller motsvarande samt genomföra ett strukturerat trepartssamtal med lokal VFU-handledare och den lärarstuderande under den verksamhetsförlagda utbildningen. Trepartssamtalet skall vara verksamhetsförlagt.
6. Lärarhögskolan ansvarar för att den verksamhetsförlagda utbildningen kontinuerligt följs upp och utvärderas.
7. Lärarhögskolan ansvarar för att erbjuda lokala VFU-handledare en grundläggande handledarutbildning. Universitetet erbjuder också lokala VFU-handledare att delta i föreläsningar, seminarier etc. som anordnas inom lärarutbildningen. (jfr 5§p8)
8. På uppdrag av Lärarhögskolan ska kursansvarig institution utse en särskild lärare (examinator) som har examinationsansvar för den verksamhetsförlagda utbildningen. Berörd lokal VFU-handledare medverkar med ett dokumenterat bedömningsunderlag. Bedömningsunderlaget är ett av flera underlag för bedömning och arkiveras enligt gällande regler vid kursansvarig institution. (jfr 5§ p5)
9. Lärarhögskolan ansvarar för att kursinformation på webben till VFU-handledare får en enhetlig utformning. Informationen, som också ska innehålla länkar till kursansvariga institutioner, ska finnas tillgänglig minst två veckor i förväg.
10. Lärarhögskolan ansvarar för att upprätthålla en organisation för samverkan där en dialog för kvalitetssäkring och utveckling av VFU initieras och upprätthålls mellan parterna.
11. Lärarhögskolan ansvarar för att informera lärarstuderande som antagits till lärarutbildning om skyldigheten att ansöka om registerutdrag ur Rikspolisstyrelsens belastningsregister och om skyldigheten att visa det för rektor/förskolechef i den verksamhet där den lärarstuderande placerats för att fullgöra VFU. Skyldigheten omfattar lärarstuderande inom förskola, skola eller fritidshem. (jfr 5§ p5)

12. Lärarhögskolan ansvarar för kontinuerlig uppföljning av avtalets syfte och mål enligt §3.

7 § Ekonomisk ersättning

1. För medverkan i den verksamhetsförlagda lärarutbildningen utgår ersättning med 800 kr per lärarstuderande och vecka. Beloppet ovan gäller för 2016 och justeras årsvis baserat på indexuppräkningsindex.

2. Ersättningen utbetalas av Lärarhögskolan terminsvis utifrån faktiskt utfall till ansvarig/a förvaltning/ar. För vårterminen gäller sista utbetalningsdatum 0531 och för höstterminen 1130.

För lärarstuderandes frånvaro som anmäls två veckor eller senare före VFU-periodens början, utgår ersättning till Skolhuvudmannen för VFU-perioden, dock för högst två veckor. För lärarstudent som i förtid avbryter sin VFU utges ersättning för de genomförda dagarna och därefter i två veckor.

Utöver ersättning för medverkan i den verksamhetsförlagda lärarutbildningen avsätter Lärarhögskolan ett belopp om cirka 40 kr (justeras beroende på totalram) per lärarstuderande och vecka för utbildning av handledare. Medlen avsätts hos Lärarhögskolan för utbetalning till utbildningsansvariga institutioner.

Uppräkning av beloppen regleras av korrigeringar i nationellt fastställda nivåer för studentersättning för VFU.

8 § Avtalstid

1. Detta avtal gäller från och med 20160615 till och med 20181231. Under avtalstiden gäller en uppsägningstid på sex månader. Uppsägning av avtalet ska ske i skriftlig form.

2. Om förutsättningarna för avtalet väsentligen förändras under avtalsperioden skall nya förhandlingar upptas, om endera parten begär det.

3. Om avtalet sägs upp från Skolhuvudmannens sida och inget annat har överenskommit har Skolhuvudmannen likväl ansvar för att de lärarstuderande som har påbörjat sin utbildning kan fullgöra denna i enlighet med villkoren i detta avtal. Om avtalet sägs upp från Lärarhögskolans sida har Skolhuvudmannen inget sådant ansvar.

4. Inför nytt avtal ska en gemensam utvärdering ske.

9 § Tvist

Tvist på grund av detta avtal skall lösas i första hand genom förhandlingar mellan parterna.

Detta avtal är upprättat i två likalydande exemplar, av vilka parterna tagit var sitt.

.....

För Lärarhögskolan
vid Umeå universitet

.....

För Skolhuvudmannen i
.....
(kommun)

BILAGA TILL VFU-AVTAL (förklarande text till vissa av paragraferna)

1§ 1 Skolhuvudmannen är ett samlingsbegrepp som används för alla skolformer inbegripet fristående skolor/förskolor och folkhögskolor.

1§ 2 VFU-institutioner och programråd meddelar aktuell VFU-information till Lärarhögskolans kansli som därefter ansvarar för att genom sin webb ge aktuella och uppdaterade anvisningar om mer specifika detaljer kring verksamhetsförlagd utbildning. (se Lärarhögskolan vid Umeå universitets hemsida <http://www.lh.umu.se/student/vfu/>)

2§ 1 Med kunskapsområde avses vetenskapligt innehåll och metoder som är relevanta för pedagogisk verksamhet, till exempel förskolepedagogik och fritidshemspedagogik.

5§ 1 Skolhuvudmannen bedömer och avgör var den studerande placeras. Avsteg från denna ordning måste ske i samråd med Lärarhögskolans kansli. Studenten kan placeras vid olika skolor/förskolor under sin studietid. Dock skall placeringen avse den studerandes verksamhetsområde. Den studerande själv får inte anordna VFU-placering.

5§ 4 Auskultation betyder att studenten, förutom övningsundervisning, också följer övrig verksamhet i utbildningssyfte. För en blivande ämneslärare innebär det till exempel att man följer och observerar undervisningen i det eller de ämnen där man ännu inte hunnit studera ämnet/ämnena i utbildningen. Även övrig verksamhet som berör lärares arbete omfattas av begreppet auskultation. Den period då den studerande i samråd med lokal VFU-handledare självständigt provar på undervisning/pedagogiska aktiviteter är en del i utbildningen och ska inte räknas som vikariat. Den verksamhetsförlagda utbildningen innebär studier på heltid. Studenten förväntas aktivt medverka i skolans/förskolans verksamhet och genomföra de uppgifter som är relaterade till kursen. Då VFU är en del av studentens utbildning är det inte tillåtet för studenten att vikariera eller arbeta på VFU-platsen under VFU.

5§ 6 Skolhuvudmannens representanter i Lärarhögskolans programråd utses via Region Västerbotten

5§ 7 Lokal VFU-handledaren bör ha genomgått Lärarhögskolans grundläggande handledarutbildning. Lärarhögskolan står för utbildningskostnaderna medan Skolhuvudmannen ser till att lokala VFU-handledare erbjuds den möjligheten. Det åligger parterna att planera utbildningen på sådant sätt att det tids- och kostnadsmässigt passar båda parter. Innan utbildningen planeras skall samråd ske med berörd Skolhuvudman.

6§ 3 Samtalet genomförs under VFU-kurserna - Att undervisa (ett besök med samtal) och Lärarkrets dimensioner (två besök med samtal). Universitetsläraren, lokal VFU-handledare och studenten samtalar på ett strukturerat sätt med bedömningsunderlaget som grund. Treparsamtalen är ett av underlagen för

Lärarhögskolans examination där studenten förväntas kunna visa prov på reflektionsförmåga och att kunna värdera sin professionsutveckling utifrån gjorda erfarenheter gentemot de förväntade studieresultaten för kursen.

6§ 4 VFU-kurser skall i likhet med andra kurser inom universitetet utvärderas. Det är programråden som har till uppgift att genomföra uppföljningar av verksamheten inom respektive program.

6§ 6 Arkiveras enligt Riksarkivets författningssamling RA-FS 2011:2

6§ 7 För ytterligare information om VFU, se Lärarhögskolan vid Umeå universitet hemsida:
<http://www.lh.umu.se/student/vfu/>

6§ 8 Skolhuvudmannen bör som avnämningarrepresentant delta i berörda programråd där frågor relaterade till VFU diskuteras och följs upp.

De kontaktpersoner som utses hos skolhuvudmännen kallas till kontinuerliga regionala möten för utvärdering och kvalitetsuppföljning.

7§ 2 Huvudprincipen är att det i hos Skolhuvudmannen ska finnas en betalningsmottagare. Om det finns extraordinära skäl för en annan ordning görs en överenskommelse mellan Skolhuvudmannen och Lärarhögskolan.

7§ 4 Lärarhögskolan tar initiativ till utvärderingen i samarbete med Skolhuvudmannen samt administrerar arbetet. En mer omfattande utvärdering genomförs vart tredje år och enklare utvärderingar däremellan.